

probos

○ *China's houthonger*

China is uitgegroeid tot de grootste rondhoutimporteur ter wereld. Het land koopt overal in de wereld veel rondhout in voor eigen verwerking. Zelfs uit West Europa. Zo heeft Duitsland bijvoorbeeld vorig jaar 390.000 m³ loofhout stammen naar China geëxporteerd. Het loofhout verwerkt China tot multiplex en meubels.

China's houthonger

Het Chinese bos

De totale oppervlakte bos in China (164 miljoen ha) bedekte in 2000 ca. 17% van de totale landoppervlakte. Hiermee staat China op de 5de plaats op de ranglijst van landen met de grootste oppervlakte bos. Het grootste deel hiervan bestaat uit natuurlijk bos (73%) en het overige bestaat uit plantages. Negentig procent van het bos bevindt zich in bergachtige gebieden, waar 56% van de Chinese bevolking woont. Het Chinese bos is voor 45% staats eigendom en wordt beheerd door het Chinese Staatsbosbeheer. De overige 55% is in collectief bezit en wordt onder supervisie van het Staatsbosbeheer beheerd. In 102 miljoen hectare van het Chinese bos vindt houtoogst plaats. Het betreft ca 53 miljoen ha naaldbos, 44 miljoen ha loofbos en 5 miljoen ha tropisch regenwoud.

Certificering

Het certificeren van bos is nieuw voor de Chinese bossector. Van de totale oppervlakte bos in China is slechts 6000 ha FSC gecertificeerd. China zoekt naar mogelijke boscertificeringsstrategieën, maar is erg voorzichtig om te voorkomen dat het 'normale' handelsverkeer er onder zal leiden. China zal waarschijnlijk een eigen certificeringssysteem ontwikkelen. Er zijn inmiddels 74 Chinese houtverwerkende bedrijven FSC Chain-of-Custody gecertificeerd, gericht op het vergroten van de afzetmogelijkheden van hun producten op de internationale markt.

Houtproductie

Naar aanleiding van grote overstromingen in 1998, die werden veroorzaakt door ontbossing, is een nationaal bosbeschermingsprogramma in werking getreden. Daardoor is de oogst uit natuurlijke bossen beperkt door een verbod op de oogst of door oogst quota. In 2000 was het in 30 miljoen ha bos verboden hout te oogsten,

met als gevolg dat de oogst van industrieel rondhout met 14 miljoen m³ is afgenomen. De houtoogst is vorig jaar voor het eerst weer iets toegenomen. Deze toename is voornamelijk afkomstig uit plantagebossen, die in snel tempo worden aangelegd om aan de grote vraag naar hout te kunnen voldoen. Zo is in de periode 1990 tot 2000 de oppervlakte bos toegenomen met 12% door jaarlijks ruim 1 miljoen ha plantages aan te leggen. De Chinese regering wil in 2010 een bosbedekking van 20% bereiken: een toename met 23 miljoen hectare. De staande houtvoorraad in de Chinese bossen bedraagt 13 miljard m³ waarvan 7 miljard m³ commercieel geoogst kan worden. De jaarlijkse bijgroei is 485 miljoen m³ waarvan 280 miljoen m³ wordt geoogst (in 2002). De oogst bestaat voor 90 miljoen m³ uit industrieel rondhout en 190 miljoen m³ brandhout (68%).

Houtconsumptie

De Chinese houtconsumptie is de afgelopen jaren sterk gegroeid, wat kan worden geïllustreerd door de toename van de import van houtproducten van \$800 miljoen in 1990 naar \$ 3,7 miljard in 2000. De groei van de houtconsumptie zal de komende jaren doorgaan, ondanks pogingen van de overheid om de economische groei te vertragen. Dit als gevolg van:

1. De snelle verstedelijking stimuleert de woningbouw en woninginrichtingsector.
2. Op het platteland zal door het toenemen van het inkomen van de plattelandsbevolking de bouw van huizen toenemen. De verwachting is dat de woningbouw in de komende 5 jaar met 15% per jaar zal toenemen.
3. De productie van multiplex en meubels ontwikkelt zich zeer snel waarbij steeds

¹ USDA Foreign agricultural services, 2004

² FAO, 2004

meer producten worden geëxporteerd.

De gemiddelde rondhoutconsumptie per inwoner in China ligt op dit moment op 0,29 m³. Dat ligt nog beduidend onder de gemiddelde rondhoutconsumptie in de rest van de wereld (0,56 m³). Met 1,29 miljard inwoners betekent een geringe groei in de houtconsumptie per inwoner al een toename met miljoenen m³ rondhout. Daar komt nog bij dat het inwonersaantal volgens een prognose van FAO in 2030 toe zal nemen tot 1,46 miljard waardoor de totale houtconsumptie nog verder stijgt.

Rondhout

Tabel 1 geeft de productie van industrieel rondhout in verschillende sortimenten. De consumptie van industrieel rondhout bedroeg volgens de FAO in 2002 circa 115 miljoen m³ (tabel 2). Volgens deze cijfers heeft China ruim 24 miljoen m³ rondhout geïmporteerd. Door de afgenomen binnenlandse houtproductie als gevolg van de bosbeschermingsmaatregelen en de toegenomen vraag, is de hoeveelheid rondhout, die China importeert sinds 1997 veertien keer zo groot

Kerncijfers

Totale landoppervlakte 960 miljoen ha (282 x Nederland); bosoppervlakte 164 miljoen ha; Bevolking 1,29 miljard inwoners; Bruto Nationaal Product 1.200 miljard euro; economische groei 9%; rondhout productie 280 miljoen m³; import rondhout 24 miljoen m³.

geworden. China is daarmee de grootste importeur van industrieel rondhout in de wereld. Deze ontwikkeling is gestimuleerd doordat China de tarieven en andere barrières voor de houtimport heeft verlaagd om haar verplichtingen na te komen ten opzichte van de Asian Pacific Economic Cooperation (APEC) en de Wereld Handels Organisatie (WTO). De import van rondhout en gezaagd hout is nu belastingvrij.

Tabel 3 laat zien dat China meer dan de helft van haar rondhout uit Siberisch Rusland haalt en verder voor een belangrijk deel uit Zuid Oost Azië. China is over de hele wereld actief en koopt ook veel tropisch hardhout in de Afrikaanse landen en zelfs loofhout in de USA (67.000 m³ in 2003) en West Europa. Duitsland is met 390.000 m³ loofhout de grootste Europese exporteur. De verwachting is dat de import van rondhout de komende jaren belangrijk zal blijven voor China. Niet alleen omdat de binnenlandse houtproductie niet snel zal toenemen, maar ook omdat er in China een tekort bestaat aan hout met grote diameters van hoge kwaliteit, vooral bij het loofhout.

Houtproducten

In de houtbalans (tabel 2) voor China staan de cijfers voor de productie, import, export en verbruik voor de verschillende productgroepen. Ter illustratie is in deze tabel een vergelijking gemaakt met de houtconsumptie van de Europese Unie (EU-15). Hieruit blijkt dat het

verbruik van gezaagd hout en pulp in China nog erg gering is, terwijl de Chinese consumptie van platen en van papier en karton de helft bedraagt van die in de EU. Plaatmaterialen is de enige productgroep waarvan China substantieel exporteert, namelijk ruim 2 miljoen m³ per jaar.

Multiplex

De Chinese productie van multiplex is ten opzichte van 2002 met 85% toegenomen tot een totale productie van 21 miljoen m³. Het overgrote deel van deze productie wordt op de binnenlandse markt afgezet voornamelijk voor de productie van meubels, maar de export (ca. 2 miljoen m³) is de laatste 5 jaar vertienvoudigd. De snelle ontwikkeling van de multiplex industrie in China valt samen met de ontwikkeling van de snel groeiende bossen, met name populier, die de geschikte grondstof leveren. Werd in het verleden de Chinese multiplex productie gedomineerd door producten van een lage kwaliteit, de privatisering van de industrie in China heeft er toe geleid dat fabrieken nu zijn omgevormd tot efficiënte bedrijven die betere kwaliteiten produceren.

Meubels

De constante economische groei en de verbetering in de leefomstandigheden hebben ertoe geleid dat de vraag naar meubels in China constant is gegroeid. Als gevolg hiervan

is de productiecapaciteit van de meubelindustrie enorm toegenomen. Deze had in 2003 een productiewaarde van \$ 25 miljard en men verwacht de komende jaren een groei van 10 tot 15%. Meubels zijn uitgegroeid tot het belangrijkste houten exportartikel uit China. In 2003 is de Chinese meubelindustrie zelfs uitgegroeid tot de op een na grootste exporteur (na Italië) van meubels in de wereld. De grootste buitenlandse afnemers zijn de Verenigde Staten (50%) en Japan. Buitenlandse investeringen hebben in de afgelopen jaren geleid tot capaciteitsuitbreiding, een toename van de efficiëntie en modernisering van de Chinese meubelindustrie, waarbij de kwaliteit steeds verder is toegenomen.

Invloeden op de wereld houtmarkt

Aan de groei van de Chinese houtconsumptie zitten twee kanten. Aan de ene kant liggen er volop (export) kansen voor Europese producenten van met name gezaagd hout- en papierproducten. De eerste Europese bedrijven hebben inmiddels een voet gezet in China. Zo start Stora Enso een joint venture met een Chinese papierfabrikant en hebben meubelconcerns zoals IKEA en het Duitse OBI zich op de Chinese markt begeven. De Nordic Timber Council en haar zusterorganisaties in Duitsland, Oostenrijk en Frankrijk hebben zich tot doel gesteld het Europese hout in China en Japan te promoten. Zij richten zich in 2004 voornamelijk op systemen voor de bouw (wanden en daken) en de afwerking van woningen. Op deze manier probeert men de traditionele Chinese houtbouw met Europese technieken te moderniseren.

Aan de andere kant zijn er bedreigingen voor deelmarkten in de USA en Europa door de export van multiplex en meubels uit China. De Chinese meubelexport naar de USA betekent het faillissement van veel Amerikaanse

Tabel 1 Industriële rondhoutproductie in China in miljoen m³

Zaaghout en fineer	51,2
Vezelhout	5,4
Overig	34,7
Totaal	91,3

Bron: FAOSTAT (2004)

Tabel 2 Houtbalans China 2002

x 1.000.000	Rondhout (in m ³)	Gezaagd hout (in m ³)	Platen (in m ³)	Pulp (in ton)	Papier en karton (in ton)
Productie	91,3	8,5	23,6	3,7	33,4
Import	24,3	5,4	3,5	5,2	6,1
Export	0,01	0,4	2,1	0,01	0,7
Consumptie	115,6	13,5	25,1	8,9	38,8
% t.o.v. EU-15	37%	15%	55%	20%	50%

Bron: FAOSTAT (Forestry data and Forestry Trade Flow in 2002)

Bron: CBM

Tabel 3 Belangrijkste rondhout exporterende landen naar China voor Naaldhout, Loofhout en Tropisch hardhout in 2002

Naaldhout (x 1000 m ³)	Loofhout (x 1000 m ³)	Tropisch hardhout (x 1000 m ³)
Rusland 13.845	Maleisië 1.568	Gabon 879
Nieuw Zeeland 1.606	Papua Nieuw Ginea 1.097	Maleisië 552
Australië 75	Rusland 961	Indonesië 184
VS 60	Liberia 625	Kameroen 172
Overig 194	Overig 2.028	Overig 486
Totaal 15.780	Totaal 6.276	Totaal 2.273

Bron: USDA Foreign Agricultural Services, 2003

meubelfabrikanten. Dit heeft er toe geleid dat de USA een voorlopige anti-dumpingmaatregel heeft ingesteld voor de import van houten bedmeubelen uit China. Een zelfde ontwikkeling is gaande in de Europese Unie die een anti-dumpingmaatregel heeft ingesteld voor de import van Okoumé multiplex uit China. De vraag is of dergelijke maatregelen uiteindelijk helpen. De moeilijker export van Chinese meubelproducten naar de USA betekent dat China op korte termijn de Europese markt zal proberen op te zoeken. De vraag is welke effecten dat teweegbrengt bij de Europese meubelfabrikanten. Gezien het feit dat de Europese meubelmarkt veel modegevoeliger is dan de nogal traditioneel ingestelde Amerikaanse markt, is de verwachting dat de Europese meubelindustrie de concurrentie beter aan kan.

Door de nabijheid van Rusland heeft China de ruime beschikking over naaldhout stammen met een lage prijs en hoge kwaliteit. Rusland is voorlopig niet in staat al haar grondstof zelf te verwerken tot halffabrikaten en daarvan kan China profiteren. China is de grootste importeur van tropisch rondhout met name uit Afrikaanse landen. Hier is de vraag of China dit vol kan houden. De beschikbaarheid van tropisch rondhout lijkt een groter probleem te worden nu steeds meer landen het belang inzien van bescherming van hun bossen en hun export van rondhout willen beperken om zelf te verwerken.

Conclusie

De Chinese houtimport zal door de continue economische groei en het toenemen van de welvaart de komende jaren blijven toenemen. Meubels en multiplex zijn Chinese houten exportartikelen. De VS en Europa reageren met anti-dumpingmaatregelen op de lage prijzen van deze producten. Het is nog maar de vraag of dit het juiste antwoord is.

Het is te hopen dat China als grootste rondhoutimporteur ter wereld, in de komende jaren haar verantwoordelijkheid zal nemen op het gebied van duurzaam bosbeheer en bosbescherming en dan met name in die landen die op dit moment rondhout aan China leveren. Dit kan dan als voorbeeld dienen voor de andere groeiende Aziatische economieën zoals India, Zuid Korea en de Filippijnen, waar de behoefte aan natuurlijke hulpbronnen eveneens enorm groeit.

De houthonger van China is in ieder geval nog lang niet gestild en er liggen nog meer hongere Aziatische landen op de loer.

Jan Oldenburger
Nico Leek